

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbo, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— Četrta leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-60 En mesec . . . „ 1-10

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. več na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— Četrta leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— En mesec . . . „ 1-40

Naroča se lahko z vsakim dnevom, s hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Še kmetijska družba.

Naši klerikalci žive v domišljiji, da s kričanjem, s teatralnim divjanjem, s patetičnimi deklamacijami in z vsakovrstnimi publicami prevarajo in preslepijo javno mnenje ter razširijo prepričanje, da se je klerikalni stranki na občnem zboru kmetijske družbe zgodila krivica.

Umejejo to bolešt klerikalne gospode. Vse je bilo prav tihotapsko pripravljeno za naskok na to družbo, ki je bila doslej uzvišena nad vse strankarske boje v deželi, a v zadnji uri se je ves naklep izjalovil in še po lastni krivdi klerikalne stranke.

Tak poraz boli, in zlasti boli, ker je izjalovljeni poskus, dobiti družbo v roke, veljal lepo svoto gotovega denarja in ker je z odbitjem tega poskusa splavalo po vodi tudi upanje, da se s sredstvi kmetijske družbe, z njenim premoženjem, in z njenimi bogatimi podporami podpre bankrotna klerikalna gospodarska organizacija, katera mora, če ne dobi izredne po-

moči tako klavno propasti, kakor je nekda propadla klerikalna banka „Slovenija“ žalostnega spomina.

Od tod vsa jeza, od tod to komedijantsko poziranje „Slovenčev“. Klerikalna gospoda je pri tem postala že smešna. V soboto je „Slovenec“ zopet priobčil dolg članek, poln neslanih fraz, poln tacih tirad, da vsled njih „meurent de vire les chiens de la rue.“

„V celi deželi vre“ — tako deklamira „Slovenec“ — „kmet vstaja — vse je po konci po celi deželi — danes še ne vemo v kateri konkretni obliki si bo ljudska nevolja dala duška — to pa vemo, da je gibanje intenzivno, da se je hipoma polastila vseh slojev kmetijskega prebivalstva v celi deželi, da razburjenost raste od dne do dne.“ — — —

Vidi se, da vročina pasjih dni upliva prav močno na možgane klerikalnih član-karjev. Tako upliva nanje, da imajo že halucinacije, in da se jim pri belem dnevu sanja. Če bi kdo sploh kaj verjel njihove-mu besedičenju, bi moral iz „Slovenca“ sklepati, da se že kar vstaja pripravlja in da klerikalni kmetje že kose brusijo in vile pripravljajo, da pojdejo sedaj nad liberalce, kakor nekoč nad prebivalce graščin, samostanov in župnišč.

A kako je v istini? Živa duša se ne meni za klerikalno vpitje najmanj pa kmet. „Vre“ samo v nekaterih farovžih in samo taki kmetje kakor čevljar Stanonik, ljubljanski gostilničar Kocmur in knjigovez Breskvar so „po konci“ in se uče, kako bi dali konkretno obliko „ljudski nevolji“, drugače pa se noben človek ne briga za klerikalno jezo in je v nedeljo po celi vojvodini Kranjski nastal homeričen smeh, ko so ljudje čitali neumne tirade „Slovenčev“.

Očividno je, da hočejo klerikalci na umeten način napraviti neko razburjenje in „Slovenčev“ članki nimajo drugega namena, kakor podkuriti klerikalne agitatorje po farovžih, naj se lotijo tega dela.

Čemu — tega klerikalna gospoda menda sama ne ve. Pravilno bi bilo, da dobi „ljud-

ska nevolja“ klerikalnih mežnarjev konkretno obliko na prihodnjem občnem zboru kmetijske družbe, da si da tam duška na ta način, da izvoli svoj odbor, kakršnega želi imeti, seveda brez tistih sleparij, s katerimi je delala katoliška gospoda na zadnjem občnem zboru. Toda to gospodi nič prav ne diši. „Slovenec“ pravi v soboto, da liberalna stranka naj le uživa sadove svojega početja. Iz tega sklepamo, da klerikalci nimajo poguma, poskusiti še jedenkrat svojo srečo na občnem zboru, da se občnega zbora bojé, ker dobro vedo, da ogromna večina členov kmetijske družbe ni v klerikalnem taboru, in da ne bo nikdar pripustila, da bi postala kmetijska družba dekla klerikalne stranke, agitacijsko sredstvo te klike, in da bi se njena sredstva porabljala v klerikalne strankarske namene. Če hoče klerikalna stranka svojo žalostno organizacijo obvarovati bankrota, naj poseže v svoj lastni žep, iz sredstev kmetijske družbe pa se te obupne naprave ne bodo reševale.

Ker ima klerikalna stranka velik naraven aparat, ker ima v vsakem župnišču nekaj svojih agitatorjev, ki lahko vsak dan 24 ur posvetijo ščuvanju in hujskanju, je prav lahko mogoče, da se ji posreči, napraviti kmetijski družbi škodo in od nje odvzeti tiste kmetovalce, kateri nimajo nikake lastne sodbé, kateri nimajo nobenega upogleda v blagoslovljeno delovanje kmetijske družbe, in kateri slepo verjamejo vse, kar jim razodenejo najslabši in najmalomarnejši vseh kmetovalcev v deželi, namreč župniki, oziroma kapelani. Družbo lahko oškodujejo in vest jih ne bo pekla, kakor jih ni pekla tedaj, ko so ščuvali proti družbi sv. Cirila in Metoda, saj se niso nikdar premišljali, oškodovati in razdirati vse, kar ni služilo njihovim strankarskim naklepom ali njihovi lakomnosti. Ali družba bo obstajala samo, dokler ne bo zapletena v strankarske boje, dokler bo delovala v prid kranjskega kmetijstva brez obzirov na strankarske razmere, zakaj le če ostanemo nad strankami, ima v sebi jamstvo za uspešno in plodonosno

delovanje. V to bo narodna stranka zastavila svoje moči in svoj vpliv, in navdaja jo trdno upanje, da ubrani družbo naklepov klerikalnih Terzitov in jo ohrani kakršna je na korist cele dežele.

Klerikalnih groženj pa se nihče na svetu ne boji. Kar klerikalci namerjajo v jeseni v državnem zboru, kakor skrivnostno namigava „Slovenec“, nam je deveta briga, ker bomo znali vsak njih nastop paralizovati in bomo tudi zmagali, ker sta zakon in pravica na naši strani in ker naše stališče v kmetijski družbi odgovarja pravim interesom kmetijskega prebivalstva in kmetijstva v naši deželi sploh.

„Z našim klavnim liberalizmom ob tla na celi črti“ — tako zaključuje „Slovenec“ bombastično svojo sobotno kapucinado. Verjamemo, da bi to rad dosegel, verjamemo, da bi bil to za kranjsko klerikalstvo dan radosti, ko bi slovenska svobodomiselná stranka ležala na tleh, in ko bi ji črno internacionalstvo stopilo kot zmagovalac na tilnik. Ali v to bi bilo treba celih mož, ne revnih pritiklovcev, kakor so zbrani v klerikalni stranki. Svobodna misel zmaguje danes po vsem svetu, povsod se podirajo stebri klerikalstva, in tudi na Kranjskem prodirajo solnčni žarki črne oblake klerikalizma, tudi pri nas zmaguje svobodna misel, ki naredi konec vsemu klerikalnemu humbugu.

V Ljubljani, 1. avgusta.

Desničarske stranke.

„Nowa Reforma“ piše: Največja napaka politike parlamentarne večine je ta, da nima sploh nobene politike. Smer določa Thunov kabinet in večina potrjuje le njegovo delovanje. Iz dobe Badenija se je večina malo naučila. Takrat je branila Badenija z nasilnostjo proti nasilnosti. Toda niti Baden niti Gautsch, niti Thun niso vladali parlamentarno. Večina zato nima najmanjšega vzroka, žrtvovati se za tako vlado. In vendar stoji desnica kakor zid pred njo in drži svoja prsa proti strelom, ki so namenjeni drugim. Če je dospela ta

LISTEK.

Čikoševa čast.

Spisal Aleksij pl. K. a. d. a.
(Konec.)

Dekle je prikimalo.

Starec jo je položil na svojega mirno stoječega konja ter jezdil potem s sklonjeno glavo po planjavi tako počasi, kakor da spremlja k večnemu počitku dušo ubitega pastirja.

Kmalu se je zavesetil pred potovalcema v nočni temini dvorec Šandorja Kökenyja; tiho sta se mu približala, pes-čuvaj pa je vkljub temu zalajal, in tudi drugi psi so lajali, ko je Čaky Jakob zaklical na dvorišče: „Šandor, pridi vuni!“

Postavni Kökeny Šandor je prišel s počasnim korakom in se iznenaden ustavil, kako je skočilo s konja dekle ter mu padlo okrog vratu.

Od začudenja ne bi bil mogel govoriti, da ni dejal Čaky Jakob: „Tu, tovariš, je tvoje dekle. Pripeljal sem ti jo semkaj, toda nje čast mi je napravila mnogo dela.“

„Nje čast?“

„Da. — Ako bi ne bil Inoki Pisti ustavil divje krvi, ne moglo bi dekle sedaj stati pred teboj, ne da bi zarudelo. — Tako

pa sem zašel toliko globoko v močvirje, da izgubim v njem še svoje škornje.“

Mladenič je zakričal kakor ranjen lev, potem je vprašal s zamolklim glasom: „Kje je ta lopov?“

„Pobil sem ga.“

„Popolnoma?“

„Napol ne storim ničesar.“

„Tudi jaz nisem polčlovek, prija telj. Srčna ti hvala za velikansko uslugo, katero si mi storil. Krivdo prevzamem jaz in jaz se bom zagovarjal.“

Tovariša sta si stisnila desnici, in mej tem, ko je eden izmed njiju poslušal tožbe svoje ljubice, oddirjal je drugi v temo. Kökeny Šandor je napregel svoj voz ter je peljal Suranyijevo Zsusko domov. Vračaje se, pa je drvil v šumo, da bi vsaj videl truplo onega človeka, za katerega življenje se bode moral pred sodnijo zagovarjati, ako bode nanesla tako usoda.

Že je vzhajajoče solnce razsvetljevalo pusto. Ko se je pripeljal Kökeny Šandor iz gošče, je prijezdil mimo njega baš sodnik puste. Ta vožnja tako rano jutraj se mu je zdela malo sumljiva, toda dejal ni ničesar. Ko pa so mu opoldne javili, da so našli Inoka Pisto v šumi mrtvega, tedaj je potegnil z roko preko čela ter poslal po policijskega komisarja.

Stvar je bila tako jasna, da ni bilo možno dvomiti; no, dolgotrajno zaslišanje

je bilo tudi nepotrebno, kajti Kökeny Šandor je dejal: „Ako ste me tam videli, gospod sodnik, in menite, da sem jaz storilec, dobro, pa sem. Sodite torej!“

In odredili so tako, da je moral Šandor v ječo. Bil bi tudi obsojen, da ni prišlo nekega dne k preiskovalnemu sodniku vitko, blede dekle, katero je dejalo:

„Milost, gospod sodnik! Jaz, Suranyijeve Zsuska, prisegam pred Bogom in vsemi svetniki, da Kökeny Šandor ni morilec Inoke Piste, marveč Čaky Jakob!“ —

Ta dogodek je stvar povsem predurila; sodniki so se pri obravnavi tožbe začudeni spogledali: kateri obeh čikošev je pač pravi? Tega vendar niso mogli verjeti, da bi človek zdrave pameti prevzel na-se umor, katerega ni izvel. Pastirja pa sta takorekoč tekmovala, da bi pridobila za se krivdo umora, in to s toliko trdovratnostjo, da celó vislice niso mogle omajati njiju volje. Toda izkušeni sodniki so stvar tako preiskovali in obračali, ono bledečino dekle je toliko časa prosilo in se rotilo, da se je slednjič povsem razjasnilo, da ima Čaky Jakob sam dušo umorjenega Inoke Piste na svoji vesti.

Šandorju Kökenyju so se odprla vrata ječe; smel je zopet v pusto, kjer tvarja fata morgana čarobne zračne podobe; smel je zopet s svojo ljubico uživati srečo. „Pravica“ je zaprla Čakyja Jakoba. Tovariša si

nista mogla stisniti rok, toda ko sta se v slovo ozrla drug na drugega, tedaj se je obrnil Kökeny Šandor, ki je stopal mej pazniki, k Jakobu ter dejal skoro jokaje: „Moja krivda ni, na mojo čast, brate!“

Čaky Jakob pa je samo odgovoril: „Priatelja ostaneva!“

In s tem je bilo vse povedano . . .

Pred vrati sodnega poslopja — je čakala Suranyijeve Zsuska zarudelih lic s hropečimi prsi. Ko je prišel Šandor, se mu je s krikom blaznice vrgla okrog vratu.

Zaljubljenca sta se objela. Dolgo je zrl mladenič na dekle. Morda bi jo bil gledal do sodnega dne, da ni izpregovoril stari mlinar: „No, otroka, ob naslednjem semnju bo poroka.“

Ko je čul čikoš te besede, je nagnil trmasto glavo nazaj ter dejal rohneče: „Nikdar! Z Bogom, Zsuska!“

„Kaj mi moreš očitati, Šandor?“

„Dekle, ki ne zna molčati, tudi ne more postati žena čikoševa!“ je odvrnil glasno mladenič.

* * *

Solze Suranyijeve Zsuske so tekale zaman. Kar je dejal kdaj čikoš, to je jednako svetemu pismu; Šandor pa je mislil tudi tako: Ako je radi časti moje ljubice izgubil prijatelj svojo prostost, tedaj taknem tudi jaz radi časti čikoša svoje sree ključavnico.

vlada do § 14., kaj to briga parlamentarne klube, zakaj naj bi prevzeli klubi za absolutizem vlade moralno in politično odgovornost? Čudno luč meče na politiko večine dejstvo, da v času, ko razvijajo opozicijske stranke največjo delavnost ter si pridobivajo popularnost, ti klubi molče ter ne pojasnijo svojega stališča napram najnovejšim pojavom absolutizma. Ali nimata češki in poljski klub ničesar povedati? Slovanske stranke ne storé ničesar, ne izpolnujejo svojega programa, nego tečejo ob vrvičici za vlado črez drn in trn. Večina mora razpasti radi politične brezkrvnosti Slovanska solidarnost se bo morala umakniti nemškemu liberalizmu, ki že igra vlogo branitelja ustave. Sedanji trenotek je nevaren za slovanske klube in večino. Ako ne začno delati, napravijo vso svojo politično bodočnost.

Regulacija plač državnih slug.

Ker se glede regulacije plač državnih slug državni zbor in gospodski zbornica nista mogli zjediniti, bode vlada izvršila provizorično povišanje plač naredbenim potom. Pričakovalo se je, da se zgodi to že s 1. avgustom. „Narodnim Listom“ pišejo z Dunaja, da se to ni moglo izvršiti, ker izvrševalna dela še niso končana, ker se je predloga razširila tudi na orožništvo, in ker so se prvotno le na 1.700.000 gold. proračunjeni stroški zvišali v proračunu na pet milijonov gold. „Narodni Listy“ zahtevajo, naj dr. Kaizl in grof Thun skrbita, da se uveljavi regulacija vsaj do 15. avgusta. „Reichswehr“ pa poroča, da se uveljavi provizorično povišanje plač šele s 1. sept. t. l.

Flasko mirovne konference.

Iz Haga je dospela Reuterjeva brzojavka, ki je v popolnem protislovju z večrajšim poročilom o vseh zaključene mirovne konference. Po tem brzojavu se niso Anglija, Nemčija, Avstro-Ogrska in Italija podpisale niti pod konvencije niti pod izjave. K tem štirim velevladim so se baje pridružile še Švica, Turčija, Kitajska, Japonska, Srbija in Luksenburška. Da se je Anglija branila podpisati konvencijo, s katero se zabranjujejo nečloveške dum-dumske kroglice i. dr., je znano. Ako je brzojavka resnična, se je pridružila Angliji še vsa trozveza in druge države in „mirovna“ konferenca se je potem završila s škandaloznim fiaskom. Upati je, da brzojavka ni istinita!

Reforme v Sibiriji.

Ruska vlada nadaljuje s svojimi reformami v Sibiriji. Sklenila je, da se začne z novim stoletjem tudi nova doba za Sibirijo, ki takrat preneha biti dežela pregnancev in kazencev. Pod predsedstvom justičnega ministra sestavljena komisija dela zakonski načrt, katerega sankcionira car še pred završetkom t. l. Doslej ni bilo v Sibiriji nikake carine in nikakih carinskih uradov. Vladivostok je bil svobodna luka in vse se je smelo dovažati v Sibirijo brez nadzorstva. To se s 1. januarjem 1900 preneha. Sibirija ima že svojo železnico ter nekaj prav lepih cest, poslej pa se bodo gradile še nove, tako da postane nekdanja strašna dežela kmalu obljubljena.

Admiral Dewey o velikonemški politiki.

„Newyork Herald“ poroča o pogovoru svojega dopisnika v Trstu z admiralom Deweyem, ki je sedaj s svojo bojno ladjo „Olympia“ v Trstu na počitnicah. Dewey je dejal glede postopanja Nemčije na Filipinih in na Samoi: „Politika Nemčije obstoja v tem, da dela ovire drugim državam ondi, kjer sama ne more ničesar pridobiti“. Američani si bodo nabavili močno bojno mornarico, da bodo kos vsaki drugi. Anglija je naravni zaveznik Amerike, in difference, kakoršne so bile glede meje Venezuele in glede ribarstva, ne motijo prijateljstva med obema narodoma. Potem pa je baje dobavil: „Naša (severno-ameriška) prva vojna bo z Nemčijo“. Admiral Dewey tega poročila v „New. Herald“ doslej ni preklical in ovrge, kar je vsekakor čudno; pač pa sta storila to državni tajnik Hay in mornarični tajnik Long.

Samoa.

Za Kubo, Filipini in Kreto je postala sedaj Samoa preporno jabolko raznih držav. Iz Newyorka poročajo, da ima mednarodna komisija na Samoi, kjer naj bi napravila red in mir, jako težko stališče, in da so Samoanci popolnoma nezadovoljni z njenim postopanjem. Položaj je baje zategadelj kritičen, in morda se kmalu začne vojna. Mnogo domačinov je obdržalo svoje orožje. — „Baierische Landeszeitung“ pa piše, da

je nemški cesar s postopanjem Anglije v zadevi Samoe sila nezadovoljen. Nedavno je na paradnem polju v Berlinu angleškemu vojaškemu atašéju Griersonu izrekel z nenavadno osornimi izrazi svojo ogorčenost radi Anglije. Grierson je zapustil nemudoma vežbališče ter sporočil ves dogodek angleškemu poslaniku. Zato vlada med državama napetost.

Dopisi.

Iz Šiške, 31. julija. Šolsko leto se je na tukajšnji šoli sklenilo dne 29. t. m. Izmed 460 za šolo godnih otrok, obiskovalo je tukajšnje trirazrednico 187, blizu dvetretjini pa je pohajalo ljubljanske mestne in druge privatne šole. Pred sklepom šolskega leta dne 25. julija je priredil tukajšnji krajni šolski svet s sodelovanjem učiteljsva otrokom šolsko veselico. Kakor vsako leto in pri vsaki priliki izkazala sta tudi sedaj gosp. I. C. Juvandčič in njegova gospa soproga dobrodejno srce do šolske mladine. Preskrbela sta vsem otrokom gorke mesne jedi v obilnosti. Ker ni bilo možno vsled deževja poprejšnjega dneva zbrati se v zelenem logu nad Žibertovo ledenico, podali so se otroci na Vodnikov rojstni dom, kjer je lastnik g. I. Matjan dobrovoljno prepustil svoj vrt in druge prostore. Med veselim prepevanjem domoljubnih pesmic izvajali so otroci razne telovadne igre. Veliko veselje pa je zavladalo, ko je pripeljal Juvandčičev konjiček dva velika kotla jedi, poleg tega pa tudi še sod piva in vina. Pač prehitro je potekel čas razveseljevanja, kajti bližala se je poldanska ura. Po navdušenem odpetju cesarske pesmi razšli so se otroci vsak na svoj dom v lepi zavesti, da jim ta dan ostane še v poznih letih v prijetnem spominu. Da se je pa ta veselica zamogla tako lepo izvršiti, gre najtoplejša zahvala in priznanje zgoraj omenjenem šolskemu predsedniku I. C. Juvandčiču in njegovi gospe soprogi, potem gg. bratom Koslerjem, Janezu Knezu, Jakobu Matjanu, A. Pogačniku, Al. Zajcu, A. Krišperju, A. Lukmanu, V. Bolaffiju, I. Vodniku, gospe Faulkovi in vsem drugim blagim dobrotnikom in dobrotnicam, ki so s svojimi prispevki omogočili, da se je zamogel ta šolski izlet tako sijajno izvršiti in toliko število šolskih otrok dostojno pogostiti. Bog plati ti-sočkrat!

Iz Žirov, 30. julija. Pred kratkim časom smo poročali, kako srečni so dr. Brejc in njegovi sodruzi, ker imajo pri nas tako močno klerikalno zaslonbo. Danes pa hočemo voditeljem naših „katoličanov“ poročati, kako veliki vspehi se kažejo — veliki sadovi njihove šole. Ko sta se dne 25. m. m. zvečer okrog 10. ure vračala dva mirno idoča človeka skozi Žire domov, čutila sta, kaj se pravi treznejšega mišljenja biti kot so pravi učenci ljubljanskih klerikalnih doktorjev. Cela tropa fantov so s polnimi predpasniki kamenja šli za njima, ter jih neusmiljeno s kamenjem bombardirali. Sreča bila je našima preganjancema mila, in odnesla sta zdravo kožo domov. Seveda izborne, politike večje ženke so pa napadalce morale s smehom pri hrbnem napadu bodriti. Žal, da ne moremo imen surovih — gotovo za to dobro plačanih — napadalcev izvedeti. To bodi prvi dokaz, kako vestno spolnujejo naši klerikalni ukaz „sovražiti vsakoga, ki ne trobi v njihov rog“. Še jasneje pa se pokaže pravo katoliško lice naših klerikalcev v sledečem dogodku. Dne 26. m. m., na praznik sv. Ane, zbere se cela tropa mož klerikalcev v župnišču, da bi z besedo ali pa s silo prisilila gospoda župnika, naj se nova cerkev gradi na prostoru, katerega so oni sami izbrali, in kateri je dobil od g. inženirja ime „žabja luža“ in ne na drugem za to sposobnem prostoru. Gre se tukaj le za korist nekaterih klerikalnih krčmarjev, ki tudi med duhovnim opraviлом dobro kupčijo delajo. Škoda, da niso prišli ljubljanski gospodje ala Brejc, Krek etc. poslušat, slišali bi, kako so njih vneti katoličani zabavljali čez vero, preklinjali, da, celo grozili z odpadom od vere. No, seveda tudi pestno moč treba je bilo pokazati. Suvali in vrgli so na tla namreč v župnišču službujočo osebo, še celo gg. duhovnika nista bila varna pred težkimi pestmi naših klerikalcev. Ko so ljudje naša dva orožnika klicali na pomoč, sta prišla počasi ter tako preslišala mnogo zabav-

ljanja iz ust klerikalnih mož. Da, res lepo kažejo naši klerikalci, kaj znajo. Grozé vsakemu, ki ni s njimi. Duhovniki in učitelji bodo morali na njih povelje oditi iz Žirov, ključarje bodo pobili, župnišče s dinamitom razsuli in skoro gotovo potem izvolili ljubljanske klerikalne doktorje za častne občane, gospoda Brejca pa bodo imenovali svojim popom (ker pravijo, da bodo „k stari veri“ pristopili). In ta doktor jim bo potem dan na dan lahko pridigal ter jih vspodbujal k vsemu dobremu.

Nekaj sodobnih vprašanj.

Češki napisal A. Stiller; s dovoljenjem pisateljevim prevel Anton Kristan.

II.

Producent kupuje surovino od trgovca in prodaja produkt zopet trgovcu, ne pa naravnost konsumentu, ako hoče imeti stalno, čvrsto in s sredstvi zagotovljeno produciranje. Producent je torej v rokah trgovčevih. Kako je tedaj s trgovino, s tem pravim in neizogibnim posredovalcem mej produktom in potrebo?

Zdravo stanje trgovine je odvisno od cen blaga, katere so praviloma posledica razmer mej povprašanjem (poptavka; Die Nachfrage) in ponudbo (nabidka; die Offerte). Velika množina produktov povzroča ponudbe nad mero in pa upadek cene. Ker se ponudbe nahajajo v rokah trgovca, ki ve, koliko blaga dotične vrste speča in ki pozna vse prvotne nakupne vire, ni trgovec nikdar tako zelo primoran kupiti, kakor pa je producent primoran prodati. Na tak način padajo cene gotovemu blagu vedno na račun producenta, kateremu vedno trgovec predpisuje cene. Ko je jedenkrat trgovec nakupil za ceno kolikor mogoče nizko, tedaj pa prodaja odjemalcem jednako visoko. Ako trgovec na obeh straneh profitira, pri prodajanju in pri nakupovanju, temu smo vsakdanji svedoci. Trgovec se rad, ako je kupil dražje kot obično, na to sklicuje napram svojim klientom, kateri so takim izvajanjem, izmišljenim, prav pristopni. Trgovčev odjemalec se tudi največkrat ne briga za prvotno ceno, pa če bi i to vedel, bil bi nedvomno ravnodušen, samo da bi bil inače z blagom zadovoljen. Nasprotno pa stvar dobi drugačno lice, če se dvigajo nakupne cene; to zadržuje zvišanje cen za konsumente tako zelo, kakor le dopušča trgovska konkurenca. Istodobno se zviša vrednost zaloga, tako da se razni obogateli industrialci za svoj imetek zahvaljujejo podobnim okolnostim. To se dogaja čisto tudi pri producentih, kateri so po ceni nakupili surovine, kojim je potem cena poskočila. No, producent pa bi istotako pridobil, če bi v onem momentu, ko so cene rasle, blago prodal; pridobil bi pa potom trgovine, ne pa potom izdelovanja.

Značaj trgovine nam kaže, da se morajo cene blaga pod različnimi vplivi na razmere povprašanja k ponudbi menjati tako, da lahko rečemo, da je fluktuacija cen jedna najglavnejših pogojev trgovine, in bodi na spodaj bodi na zgoraj, vedno je na prosep trgovca, a na račun bodisi konsumenta, bodisi producenta. Največkrat sicer na račun obeh, le s tem razločkom, da konsument k zmenam cen gotovih produktov ni tako tenkočuten kot producent, katerega eksistenca je na ta način čisto v nevarnosti.

Trgovec se nasloni in zveže s kako gotovo stranjo le tedaj, če vidi v nji nedvomen dobiček in neizgrešljiv izhod; drugače si najraje ohrani svobodo na vse strani. Producent je vedno vezan na smer, v kateri je začel svoje produciranje, katero stoji — kakor vidimo — na tem trdnem tlu, čim bolj se dovršuje in specializuje. Trgovina prodajalcev prodira zmagoslavno; prav neprijetna je trgovskim podjetjem, ki delujejo na omejenih poljih.

Za produciranje je potreba specialnih znanostij, za trgovino pa vseh, vsakemu pristopnih. Ako se nahajajo mej trgovskimi znanostmi specialne, so te nastale iz poznavanja ljudskih slabostij, katere se dajo najbolje materialno izkoristiti. Poznati blago, poznati tančine trgovskih procedur, različne trgovske praklike kot nakupovanje gotove blaga za gotovo ceno, ko nam je znana oddaja in dobiček, katerega imamo že kar naprej — ali pa kot nakupovanje blaga, katero smo že v naprej z dobičkom prodali... to vse spada v stroko trgovske rutine. — Najmarkantnejša razlika mej

stanjem producenta in stanjem trgovca leži v tem, da mora producent, premda je prisiljen vedno producirati, na jedni strani surovine kupovati, na drugi strani pa prodajati gotovo blago; posledica tega je, da je i cena surovine i ceno gotovega blaga v rokah trgovca, ki pa ni nikdar prisiljen niti kupiti niti prodati, in ki zamore i ceno surovine i delo producentovo, da, i producenta samega vedno kontrolovati.

Trgovska konkurenca je za trgovca bolj nemila kot škodljiva. Njen vspeh je sicer znižanje cen v korist konsumenta. Zraven tega pa postaja trgovec čilejši, bodisi v iskanju drugih nakupnih virov, bodisi v vzgajanju odjemalcev. Na tem kot na onem polju je trgovska konkurenca samo na prosep celi stvari.

V Pragi vidimo množino primerov, da velika konkurenca na noben način trgovca ne uničuje. Nasprotno; leta reguluje cene blagu in je vzrok, da mnog trgovec, vzpodbujen k napenjanju svojih sil, napreduje in bogati; brez konkurence bi tak zmožen in podjeten mož samo životaril. Zastarelo je, danes ozirati se na konkurenco kot na zlo. Ni li v življenju sedaj v obče konkurenca jednega individua z drugim? Ergo: taka stvar ne more biti škodljiva.

(Dalje prih.)

Tovariši Slovenijani!

Dne 6. in 7. avgusta t. l. posetijo našo domovino, pred vsem našo belo Ljubljano, češki in drugi slov. akademiki.

Uverjeni, da sprejme slovensko narodno občinstvo kar najdostojnejše zastopnike naših slovanskih bratov, šteti si moramo zlasti mi „Slovenijani“ v svojo akademično čast, da priredimo svojim bratskim tovarišem tako iz severa, kakor iz juga, zares kolegialen sprejem.

Tovariši Slovenijani! Spominjajte se preljubeznivega sprejema slovenske akademične mladine v zlati Pragi meseca majnika l. l., pohitimo vsi kot jeden mož v našo slov. stolico, in povsod, kjer nas obiščejo zastopniki bratskih nam narodov!

Pokažimo te dni, ko sprejememo na naših slovanskih tleh rodne svoje brate, da nismo Slovani le v besedah, temveč i v dejanju.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju dne 28. julija 1899.

Za odbor:

Cand. iur. Ivan Zabukovšek,
t. č. predsednik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. avgusta.

— Vabilo. P. n. udeležniki letošnje XIV. velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda na Vrhniki, ki nameravajo dne 2. avgusta v Ljubljani prenočiti, in p. n. Ljubljancanje, naj se ob 8. uri zvečer tega dne prijateljasko snidejo na vrtu gostilne gosp. Ferlinca (pri „Zvezdi“), Vodnikov trg. Ta večer bo iz prijaznosti sodelovalo naši družbi posebno naklonjeno slavno „Slov. trgovsko pevsko društvo“. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Novi davek na sladkor je stopil z današnjim dnevom v veljavo. Z njim se podraži to važno živilo za celih 6 krajcarjev pri vsakem kilogramu. Povedali smo že svoje mnenje o tem davku, kakor tudi o njega uvedanju. Država dobi tem potom zopet lepe milijone dohodka, in da jej ne odide noben krajcar, zato so po možnosti skrbele tovarne, ki zadnji čas niso nič sladkorja iz rok dale, tako da finančni organi pri današnji reviziji nimajo dosti zapisovati, ker tudi največji trgovci nimajo nič sladkorja v zalogi. Podraženje sladkorja zadene ravno najrevnejše sloje prav občutno in najhuje, in ni se čuditi, da je posebno v teh slojih zavladala velika nevolja. In ta nevolja je toliko bolj upravičena, ker bi bil sladkor vzlic temu novemu davku lahko še vedno 3 do 4 kr. cenejši, če bi tovarne ne bile tako požrešne, in če bi vlada količkaj hotela varovati korist konsumentov. Toda tista vlada, ki dela sicer vsakemu industrialnemu podjetju vse možne ovire in težave, ima za sladkorne kneze, grofe in barone tako nežne obzire, da se je kar čuditi. Podpira jih z eksportnimi premijami v znesku več milijonov povrh pa mirno in ravnodušno gleda, kako ti veliki fabrikarje potom kartela podražujejo sladkor.

Fabrikant zasluži pri vsakem vagonu sladkorja 500 gld. bari: petsto gold. in če se pomisli, da porabi kranjska dežela na leto 300 vagonov sladkorja, potem znaša čisti dobiček, ki ga dobe fabrikantje samo iz naše dežele, na leto 150.000 gld. Pa to ni ves dobiček. Fabrikant plača davek od samega sladkorja, trgovec pa odteta svoje blago s papirjem vred, tako da ima še na tara-diferenci pri vsakem vagonu 18 gld. dobička, kajti pri vsakem vagonu sladkorja je do 300 kg papirja. Vse to odiranje od strani fabrikantov je mogoče le, ker trpi vlada mej njimi sklenjeni kartel. Ko bi tega kartela ne bilo in bi tovarne mej seboj konkurirale, bi bil sladkor takoj cenejši. Trgovec ima pri sladkorju bore malo dobička, časih celo izgubo. Ako prodaja trgovec sladkor na debelo, ima k večjemu, in to v najboljšem slučaju, pri vagonu 50 gld. dobička. Pri tistem pa, ki mora sladkor prodajati na drobno, gre navadno skoro ves dobiček — v prah. Mali trgovec prodaja sladkor sploh le, ker ga mora imeti. Če bi se mu ne bilo ozirati na občinstvo, bi ga gotovo najraje opustil.

— **Klerikalna duhovnost.** Mej slovenskimi feljtonisti zavzema "Slovenec" Janez Naprednik odlično mesto. V tem pisateljskem žanru se ne more nihče z njim kosati. Njegovi listki so tako fine "causerije", da bi se zanje trkali prvi pariški časniki. Vsaka beseda v njih je pravi aforizem, to so biseri, in večna škoda je, da osrečujejo z njimi ljudi, ki so vajeni klerikalnih otrob. Iz nič zna moč napraviti majhen umotvor. Sobotni njegov listek se celo naslanja na — tiskovno pomoto, katero je zasledil v našem listu. Ime slavnega aragonskega inkvizitorja Arbuesa tudi Arbuesa, te dike katoliške cerkve, ki je dal na tisoče "krivovercev" in "krivoverk" bestialno trpinčiti in sežgati na grmadi, ime tega uzora vsacega pravega katoličana je bilo v našem listu napačno tiskano. Samo jedna črka je bila napačna, in na podlagi te male tiskovne pomote je Janez naprednik spisal cel listek, poln perečega sarkasma, ob katerem so se v nedelje naslajali literarni gourmandi v naših župniščih in sosebno njihove boljše polovice, katerih ljubljeneec je postal Slovenec Janez Naprednik. Zavidamo "Slovenčevega" listkarja za njegov klasični humor, za njegovo duhovitost in dovtipnost. Na Slovenskem nima ne jednega konkurenta, k večjem bi se mogel z njim primerjati ljubljeneec dunajskih cestnih pometačev in "pülherjev", feljtonist slavnoznane "krvave sekire".

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je sv. Cirila in Metoda dan daroval g. veletržec Ivan Perdan ob skupičku družbinih vžigalic zopet 200 gld.; v vsem dosedaj 1900 gld. Če se prišteva še g. Perdanova družbi vplačana pokroviteljina 100 gld. — ima družba sv. Cirila in Metoda do danes od njega ogromno svoto 2000 gld. — Podpirajte, Slovenci, tega velikega dobrotnika naše vseslovenske družbe!

— **Naznanilo.** Ljubljanske ženske podružnice in litijske Slovenke uljudno naznanjajo, da ob letošnji veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda na Vrhniki in predvečer v Ljubljani ne bodo prodajale vrpcev in drugih stvari.

— **Radogoj.** Gospodje visokošolci, kateri reflektujejo na podporo društva "Radogoj", blagovolijo naj svoje s pričevali podprte prošnje poslati tajniku društva, g. nadinženrju Franu Žužeku v Ljubljani ter istemu pridejati točni naslov. — Tajništvo društva "Radogoj".

— **Kolesarskega društva "Ilirija"** drugi letošnji izlet v Borovnico obnesel se je zopet izborno. O njem se nam piše: Dasi nebo ni kazalo posebno prijaznega lica, vendar se je odpeljalo lepo število društvenikov v prijazno Borovnico, kjer so bili srčno pozdravljeni. Dražestne gospipe pripelo so došlim kolesarjem šopke, ter tudi njih kolesa bogato okitile s ovticami. Na to napravili so kolesarji spreved po trgu in se potem zbrali v restavraciji gosp. Majarona. Kmalu razvila se je živahna zabava. Mnogo smehu obudil je komični prizor g. Radija. Obilo ploskanje bil je dokaz, da je zadostil v polni meri zabave zeljnemu občinstvu. Proti 8. uri zapustili so kolesarji Borovnico.

— **Nezgoda.** V nedeljo popoldne je napravil odvetnik g. dr. Hudnik na kolesu izlet v ljubljansko okolico, od katerega se je proti večeru vračal domov. Blizu

bruševske fare, prav tam, kjer je na jedni strani ceste strmo brezno, na drugi strani pa skala, je zlobna roka čez celo cesto položila vajo, tako, da bi se bil tudi lažji voz prekucnil, če bi bil ob njo zadel. Ko je dr. Hudnik vajo zagledal, ni mogel kolesa več ustaviti, umakniti pa se ni imel kam. Valed tega je s kolesom zadel ob vajo in padel tako nesrečno, da ima na levi roki in na nogi dve težki poškodbi. S tvar se je naznanila orožništvo. Želeti je, da bi oblastva proti takim pobalinom postopala z največjo strogostjo. Da je bila veja namenoma položena čez cesto, o tem ni dvoma, zlasti ker ob nedeljah nihče ne vozi vej, in je torej izključeno, da bi bila veja slučajno padla s kakega voza in obležala ravno tako, da je bila cesta zaprta.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Mejulija 1899. l. je vložilo v mestno hranilnico ljubljansko 875 strank 329.741 gld. 9 kr., 799 strank pa dvignilo 327.732 gld. 54 kr.

— **Čitalnica v Spodnji Šiški** priredi v nedeljo, dne 6. avgusta 1899 pri Pogachniku "k Zdrženju" v Spodnji Šiški v korist zgradbe "Vodnikovega doma" s prijaznim sodelovanjem slavnega slovenskega del. pevskega društva "Slavec" in slavne vojaške godbe c. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgijcev št. 27 vrtno veselico. Vspored: 1. Parma: "Rokovnjači", koračnica, svira vojaška godba. 2. Al. Sachs: "Vijoličen vonj", mešani zbor, poje "Čitalnica". 3. Titl: "Ouverture", svira vojaška godba. 4. Parma: "Slavčeva himna", moški zbor, poje "Slavec". 5. Komzák: "Veseli Dunaj", svira vojaška godba. 6. H. Sattner: "Vrbica", mešani zbor, poje "Čitalnica". 7. pl. Zajc: "Večer na Savi", svira vojaška godba. 8. A. Förster: "Naša pesem", moški zbor, poje "Slavec". 9. Parma: "Doma", polka mazurka, svira vojaška godba. 10. Fr. Gerbič: "Pozdrav pomladi", mešani zbor (nov), poje "Čitalnica". 11. Millöcker: "Gaspalone", venec, svira vojaška godba. 12. Volarič: "Novinci", moški zbor, poje "Slavec". 13. Gleisner: "Spustite me", polka, svira vojaška godba. 14. H. Sattner: "Naša pesem", mešani zbor, poje "Čitalnica". 15. Parma: "Gorenjci", valček, svira vojaška godba. 16. pl. Zajc: "Slava delu", moški zbor, poje "Slavec". 17. Millöcker: "Potpourri", svira vojaška godba. 18. Christoph: "Tivoli", polka, svira vojaška godba. Kegljaki dobitki se razdele ob 9. uri zvečer. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20 kr.; otroci plačajo 10 kr.; člani društva so vst opnine prosti. Preplačila se hvaležno vsprejemajo.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Mostah** priredi v nedeljo, dne 6. avgusta veselico na korist gasilnemu orodju v prostorih gostilne F. Zakotnika v Mostah pri Ljubljani. K obilni udeležbi vabi najljubše odbor.

— **Pevsko društvo "Nanos"** priredi na Gočah pri Vipavi s prijaznim sodelovanjem ajdovsko-šturskih tamburašev v nedeljo, dne 6. avgusta na dvorišču gosp. Ferjančiča veselico s plesom, pri katerem svira veteranska godba iz Prvačine po sledečem vspredu: 1. "Kviško srca", koračnica, udarjajo tamburaši. 2. Pozdrav gostov. 3. "Naša pesem", poje zbor. 4. "Njega ni", trospev z spremljevanjem tamburaškega zbora. 5. "Budilna", poje zbor. 6. "Venec hrvatskih narodnih pesmi, udarjajo tamburaši. 7. "Sijaj solnce", z bariton-solo, poje zbor. 8. "Za vasio", sopran-solo s spremljevanjem tamburaškega zbora. 9. "Naš prapor", poje zbor. 10. "Lepa naša domovina", udarjajo tamburaši. 11. "U tebi domovina", poje zbor. 12. "Mož in žena", šaljiv dvospev. 13. Prosta zabava in ples. Vstopnina za osebo 20 kr., za otroke polovica. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Odbor vabi k obilni udeležbi.

— **Iz Ptuj** se nam piše: Tukajšnje "Občno vojno društvo" dobi novo zastavo, katera je v celoti, kakor tudi v posameznih bogato in krasno zlato vezanih emblemih uprav umetniško delo, dičen znak bratske društvene vzajemnosti. Posvečenje nove zastave vršilo se bo dne 15. avg. t. l. po slovesni sv. maši (ob 11. uri d. p. v stolni cerkvi. Častna odlika društva, da je Prevzišenost gosp. knezoškof dr. Mih. Napotnik blagovolil prevzeti pokroviteljstvo. Njena kraljeva Svetlost, gospa Terezija vojvodica Braganška pa kumovanje jamči za dostojni in sijajni slavnostni izid. Vspored slavnosti, kateri se p. t. občinstvu pravo-

časno naznani je jako obširen in zanimiv. Vršil se bo de med drugim od 4—6 ure pop. veliki koncert v hotelu "pri Dunajskem mestu" in zvečer plesni venček, kjer bo de avrala slavna godba c. in kr. pešpolka št. 7. iz Gradca. Društveno vodstvo ni štedilo nobenih troškov, da se slavje izvrši vseskozi o dično in se nadeja mnogobrojne vdeležbe in podpore v procvit in prospeh domoljubnih in humanih smotrov, koje goji vojno društvo. Posebno pričakuje poset sl. slovenskih društev vsaj po deputacijah in prosi prijave vpslati do 11. avgusta t. l. društvenemu vodstvu.

— **Po pomoti** je izostalo pri naznanilu o volitvi v okrajni šolski svet v Gornjemgradu ime jednega člana te korporacije. To naj bo de s tem popravljen. Voljen je v okrajni šolski svet tudi gospod Franc Šarb, trgovec in župan v Gornjemgradu.

— **Grozna nesreča na železnici.** Poročali smo že sinoči na kratko o strašni nesreči, ki se je včeraj jutraj primerila pri postaji Rikarja ves na Koroškem. Z vso hitrostjo vozeči brzovlak Franzensfeste-Maribor se je blizu te postaje pri nekem ovinku nakrat raztrgal. S strašnim hrupom so se vagoni prekucavali in padli do dvajset metrov daleč z železniškega nasipa, kjer so se deloma zarili v zemljo, deloma so vsi polomljeni obležali drug na drugem. Zavaladala je nepopisna panika in strašno je bilo slušati ihtenje po vozovih ležečih ranjencev, jokanje otrok in žena. Vlado je popolna tema. Nekateri pogumnejši možejo so v bližini nabrali suhljadi in napravili tri ognje. Ob tej razsvetljavi so so se lotili rešilnih del. Prvega so spravili iz podrtega voza železniškega uradnika Wallisa. Ko so ga rešili izmed železja lesovja, med katerim se je nahajal, so mu padla čreva iz telesa. Mož je kmalu potem umrl. Mej tem je prišel poseben vlak iz Celovca z raznimi zdravniki, prihiteli so tudi gasilci iz bližnjih krajev in se je tako mogla rešilna akcija nadaljevati hitreje. Razen Wallisa je umrl še jeden potnik, železniški uslužbenec Neček. Šest posebno težko ranjenih oseb so prepeljali v bolnico v Celovec. Poleg teh pa je še mnogo družih oseb težko ali lahko ranjenih. Pravo število še ni znano. Tovorni promet na progi Velikovec-Grabštanj je za dva dni ustavljen. Popotniki pa morajo prestopati v drug vlak.

— **Nova pošta.** Dne 1. avgusta 1899 odpre se v Sv. Križu (okolica tržaška) nov poštni urad, ki se bo de pečal s pisemsko in vožno pošto ter obenem služboval kot nabiralnica poštne - hranilničnega urada. Zvezo bo de imel s poštним omrežjem dvakrat na dan po pošti, ki vozi med Nabrezino (kolodvor) in Prosekom.

* **Nesreča na Snežniku v Pasajerju.** Nemški romanopisec baron Ompteda njegova žena in več drugih gospodov je potovalo po tirolskih Alpah ter dospelo 22. t. m. v St. Martin na Snežniku, kjer je eraričen rudokop za cink in svinec. Ko so se peljali z žično železnico navzgor, je skočil voz s tira ter padel skoraj 20 m nazaj. Pri tem si je Ompteda zlomil rebro, njegova žena je vsa obtolčena, in ji je tekla kri iz ust, virtuozi na goslih Herber iz Frankobroda pa si je zlomil hrbtnico in umrl na mestu. Potolčeni in ranjeni pa so bili tudi vsi drugi.

* **Vojaki pretepli stotnika.** V Kremsu so te dni nekega stotnika 48. pešpolka, ko se je sprehajal po temnem parku, napadli nezmani vojaki ter ga pretepli. Stotnik se ni mogel braniti. Predno je došla pomoč, so napadalci že izginili. Častniki so naglo zaprli vrata vojašnicam, a storilcev niso našli.

* **Stroj za oblake** na pariški razstavi. Kakor poročajo listi, je razun orjaškega teleskopa, i mitiranega parnika, na katerem bo de šlov ek lahko doživel največje nevihte ter se peljal tudi okoli sveta, v delu tudi stroj, ki bo de delal oblake vsake vrste. Da bo de vse tem naravnjše se bo pri vi-harnih oblakih seveda tudi bliskalo in grmelo.

* **Upor vojakov v Skadru.** Minoli teden so se uprli razni bataljoni turških vojakov Skadru. Vojaki so zahtevali boljše hrano, popolno obleko in redno plačo, češ, da sicer ne morejo braniti časti sultana in vlade ter da pojdejo domov. Častniki so skušali vojaše terorizirati s kaznimi in grožnjami, toda vojaki so častnike pretepli

in zapodili iz vojašnic. Samó majorju Fuad beju so bili pokorni. Ta major se je potegnil opetovano za vojaštvo ter je predlagal guvernerju, naj ustavi častnikom plače za dva meseca. Guverner pa tega ni hotel storiti. Generalni štab pa se je jeverend udal in vojakom ustregel začasno z vsem. Vojaki pa so se bali, da bi dal majorja guverner aretirati, zato so ga spremljali povsod močni oddelki. Ko je dobil brzovjaven poziv, naj pride v Monastir, ga vojaki niso pustili odpotovati, ker bi bržčas majorja ondi zaprli ter bi ostali vojaki brez zagovornika. Vojaki se vedejo sicer dostojno.

Književnost.

— **"Ljubljanski Zvon".** Vsebinsa 8. zvezka: Laščan: Uganka. Ivo Šorli: Pogorsko jezero. Ivan Prijatelj: Materine povesti. Ivan Cankar: Oblatil sem ljubezen tvojo čisto. Roman Zavilinski in Fr. Ilešič: K biografiji Emila Korytka. A. Aškerc: Ahasverjeva himna Noči. Václav Slavec: Gojko Knafelc. Ivan Cankar: Zašumelo je zeleno morje. Dr. J. P.: Palackega filozofija povesti in politika. Adam I. Sever: Vzgoja. Oton Zupančič: Jutro in Vprašanje. Listek: Zgodovina slovenskega slovstva. — Jezus Kristus pravi Bog. — Male pesni. — "Naš dom". — Druga nemška vadnica. — Bojni klic "bravec" in protiklic "bralec". — Pregled letošnjih srednješolskih programov. — Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika. — Naša slikarica Kobilica. — Slovensko umetniško društvo v Ljubljani. — Vzgoja in omika ali izvir sreče. — Alfred Jensen.

Telefonična in brzovjavna poročila.

Dunaj 1. avgusta. Mestni svet je imel danes sejo, katera je trajala od 11. do 1. ure. Posvetoval se je o zahtevi, naj se skliče izredna seja obč. sveta, da se poslednji izreče proti uveljavljenju nagodbe s § 14. Posvetovanja so bila strogo zaupna. Večina ni jedina v tem, kako postopati.

Dunaj 1. avgusta. Mestni svet je sklenil, sklicati za četrtek sejo občinskega sveta, v kateri se sprejme resolucija, s katero se izreka obžalovanje radi protustavnega uveljavljenja nagodbe in se zahteva, naj se skliče državni zbor.

Dunaj 1. avgusta. Naučno ministrstvo ni češki šoli društva "Komensky" dovolilo pravice javnosti, nego odredilo, da bodo morali nje učenci na neki mestni šoli delati skušnje, da dokažejo, če so si res pridobili po zakonu določeno znanje.

Dunaj 1. avgusta. Minister zunanjih del grof Goluchowski, ki je imel prve dni meseca julija z nemškim kancelarjem knezom Hohenloheom v Parizu sestanek, obišče poslednjega tekom prihodnjih dni v Aussee-u.

Ljubno 1. avgusta. 4000 socialnih demokratov je priredilo protestni shod proti § 14. Po shodu so na glavnem trgu uprizorili večjo demonstracijo.

Praga 1. avgusta. Na "Fremdenblattovo" prigovarjanje, naj bodo Čehi spravljivi in popustljivi, odgovarjata staročeška lista "Hlas Naroda" in "Politik" jako energično, češ, da je to opominjanje dunajskega oficioza času povsem neprimerno, dokler se Nemci držé binkoštnega programa, in bi bilo veliko bolje, ko bi "Fremdenblatt" izvedel, koliko hočejo Nemci od svojega programa odjenjati.

Budimpešta 1. avgusta. Ministrstvo notranjih del je odbilo prošnjo, naj se reaktivira slovaška "Matica" ter je društvo razpustilo in njega veliko premoženje konfiskovalo. Ta ukrep se utemeljuje s tem, da se je "Matica" bavila s politiko, in da je agitovala proti madjarski državi.

Novi Sad 1. avgusta. Nazarenci so se obrnili do vlade s prošnjo, naj dovoli, da imajo javne božje službe. Vlada je to odklonila, ker imajo samo od države priznana veroizpovedanja pravice do javne božje službe, pač na Nazarencem naznanila, da lahko po zakonu o zborovanjih prirejajo skupno božjo službo.

Beligrad 1. avgusta. General Gruič je odpotoval v inozemstvo.

Rim 1. avgusta. Ministrski svet se je odločil za razpust parlamenta in za razpis novih volitev.

Bruselj 1. avgusta. Po viharu obravnave odseka za volilno reformo, pri kateri so se klerikalci med seboj obsipali z najkrepkejšimi izrazi, so bili odklonjeni vsi predlogi o volilni reformi. Predlog klerikalne vlade ni dobil ne jednega glasu. Vsled tega vlada popolna konfuzija in se bo moral kralj vzel odporu klerikalcev odločiti za razpust zbornice.

XVI. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos. gl. 5007.08
Dr. M. Murko na Dunaju nabral . . . 14.—
kateri so darovali: Abram, dvorni svetnik, dr. pl. Kozlič, odvetnik, Tomše c. kr. stotnik, dr. Murko, vseuč. docent po 2. gld., dr. Babnik, sodn. tajnik, Andrejka, c. in kr. ritmister pri gardi, Nitsch, dvorni svetnik, Okretič I., dež. sodnijski svetnik, dr. Stegu T., dež. pristav, dr. Zavdil, sek. svetnik po 1 gld.
dr. Pipenbacher v Rudolfovom . . . 5.—
dr. Vidic Fran na Dunaju nabral . . . 36.—
kateri so darovali: dr. Vidic Fran, Zaniar Norb., dr. Rudež VI. po 5 gld., Neimenovani 3 gld., (kateri se obveže plačevati vsaki mesec po 1 gld. dokler se ne postavi spomenik), Plešnik M., župnik v St. Pavlu 3 gld., Sadnik Julij, učitelj in Škorjan Fran po 2 gld., Kolarič I., kaplan, Vidic Jos., nadučitelj, Cimpersek Marija, Zaniar Valerija, Zotter L., nadučitelj na Gornjem, Zwenkel A., v Sevnici, Furlani Ljudevit na Dunaju, Mladič, pomorski častnik, Košnik, suplent po 1 gld., Vidic Ana, Cernovšek Roza, Bricej Marija, Miklič Minka, učiteljica po 50 kr.
Gojenke ces. Franca Jožefa I. mestne višje deklške šole . . . 10.—
Župan Hribar za maj in junij . . . 50.—
Birkica iz Metlike . . . 5.—
kateri so darovali: gospa Prešerna Terzija 1 gld. 50 kr., Globočnik Ana, Globočnik Janko, c. kr. notar, Guštin Franjo ml., Vidovič Anton, župnik iz Kamarija po 1 gld.
Skupaj . . . gl. 5127.58

Dr. Josip Stare, blagajnik.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje

Melusina ustna in zobna voda
utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici s rablilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (19—31)

Ilekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 800 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
31.	9. zvečer	742.2	19.0	sr. jvzhod	jasno	0.0
1.	7. jutraj	742.9	16.5	sl. jvzhod	jasno	0.0
2.	2. popol.	741.4	24.8	sr. vsvzh.	del. oblak.	0.0

Srednja večerajšnja temperatura 19.3°, normala: 19.7°.

Dunajska borza.

dné 1. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah . . .	100	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru . . .	100	gld.	25	kr.
Avstrijska zlatna renta . . .	118	gld.	75	kr.
Avstrijska krona renta 4% . . .	100	gld.	10	kr.
Overska zlatna renta 4% . . .	118	gld.	75	kr.
Overska krona renta 4% . . .	96	gld.	40	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice . . .	902	gld.	—	kr.
Kreditne delnice . . .	388	gld.	50	kr.
London viza . . .	120	gld.	55	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 mark . . .	58	gld.	75	kr.
20 mark . . .	11	gld.	54	kr.
20 frank . . .	9	gld.	54	kr.
Italijanski bankovci . . .	44	gld.	45	kr.
C. kr. cekini . . .	5	gld.	66	kr.

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.

Podpisana izreka tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano srčno sožalje povodom boleznin in smrti preljubega soproga, gospoda

Antona Rus-a

c. kr. stražmojstra v pok.

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo srčno zahvalo.

Osobito in posebej se še spominjam, prečastiti duhovščini, potem slavljemu bralnemu društvu in pevskega društva na Vrhniki ter darovateljem lepih vencev.

Na Vrhniki, dné 1. avgusta 1899.

(1395)

Marija Rus.

Stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami se odda s 1. novembrom t. l.

Tudi se oddasta (1390—1)

2 veliki suhi skladišči
tako ali s 1. novembrom t. l.

Iščem sposobnega knjigovodjo praktikanta

za svojo trgovino, spojeno s parno žago. Dotičnika morata biti delavna, poštena in trezna, dobra in hitra računarja in korespondenta. Poleg slovenskega in nemškega jezika želim tudi zmožnosti italijanske, vendar ni neobhodno potrebno.

Ponudbe s prepisi spričeval, dosedanjim poslovanjem in zahtevano mesečno plačo naj se pošiljajo — kam? — pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(1353—3)

Posestvo

na prijaznem Zgornjem Rožniku
v Ljubljani

s cvetočim gostilničarskem obrtom je na prodaj.

Polovica domenjane kupnine bo de takoj izplačati; druge pogoje izvedó resni kupovalci pri lastniku (1379—2)

Matiji Peršinu
na Zgornjem Rožniku.

Posredovalci se odklanjajo.

Nova mesnica.

Stem si usojam slavnemu občinstvu uljudno naznanjati, da sem otvoril

v Plavčevi hiši za vodo

na sv. Jakoba nabrežju

še jedno

Novo mesnico

kjer bodem prodajal meso najboljšje vrste po najnižjih cenah.

Za mnogobrojen poset se priporoča z vsem spoštovanjem

Alojzij Kunej

(1371—2)

mesar.

Kmetijski upravitelj

kateri je zmožen samostojno voditi gospodarstvo, z večletno prakso ter z dobrimi spričevali, želi službo premeniti.

Nastop službe po dogovoru.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Slov. Naroda“.

(1370—2)

Priporočava

(21—174)

Kulmbaško sladno pivo

pastorizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Ansee, Ial, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer obojni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsake nedelje in praznikov ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo.

Proga v Novo mesto in v Kočevje. Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiša. Ob 5. uri 46 m. jutraj obojni vlak s Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Iala, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. jutraj obojni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. popoldne obojni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer obojni vlak s Dunaja, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejevice, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Obojni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Štedljiva gospodinja

katera hoče

davek pri sladkorju prihraniti

naj poskusi v gospodinjstvu kuhati mesto neredine in razburjačo kave ali kitajskega čaja;

Doktor pl. Trnkóczy-ja kakao sladni čaj.

1 zavoj 1/4 kilo vsebine 20 kr., 14 zavojev samo 2 gld. 25 kr.

Prodaja in razpošilja z obratno pošto, tudi samo 1 zavoj:

Lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

(1349—7)

Vozni red železnice Ljubljana-(Brezovica)-Vrhnika, Ljubljana-Vrhnika.

Postaje	jutraj	popoldne	zvečer
Ljubljana	7 05	1 55	7 05
Brezovica	7 35	2 15	7 35
Log (postajališče) . . .	7 47	2 27	7 47
Drenov-Grč	7 59	2 39	7 59
Vrhnika	8 09	2 49	8 09

Vrhnika-Ljubljana.

Postaje	jutraj	dopoldne	zvečer
Vrhnika	5 40	11 35	5 40
Drenov-Grč	5 51	11 46	5 51
Log (postajališče) . . .	6 03	11 58	6 03
Brezovica	6 15	12 10	6 15
Ljubljana	6 34	12 29	6 34

Paradna uniforma

skoraj nič nošena, posebno pripravna za kakega gospoda profesorja 8. cin. razreda, se ceno prodaj.

Na ogled je: Igriške ulice št. 2 (Seunikova hiša), II. nadstropje. (1391—1)

Opremljena

špecerijska trgovina

dober, star prostor

se takoj da v najem.

Več pove H. Halbensteiner, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 39. (1388—1)

Švicarija.

Jutri v sredo, 2. avgusta t. l.

povodom prevzetja Café-restavrant

VELIK

VOJAŠKI KONCERT.

Vstopnina 20 kr. Začetek ob 1/8. uri.

Za prav mnogobrojen obisk prosti

z velespoštovanjem

Eric Novak

restavrant.

Pri podiranju nekdanj Schmittove hiše na Glavnem trgu

se prodaja

stari material

kakor:

vrata, okna, stopnjice, tlak, štedilna ognjišča, peči itd.

Poizvz se na lici mesta.

(1389—1)

Supančič.

Vsprejme se v nekem trgu na Spodnjem Štajerskem zdrav, spreten

komptoarist

za trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki, kateri naj bo zmožen nemškega in slovenskega jezika v govoru in pismu, vojaščine prost, zdravega vida in dobrega sluha, absolviran učenec trgovske šole, ali za komptoar sposoben komi, z lepo pisavo, dobrim konceptom in dober računar.

Ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Slov. Nar.“ pod šifro „komptoar“. (1387—1)

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Franciškanske ulice 4.
Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga

vsakovrstnih čopičev za slikarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove podo, karbolinaja itd.

Posebno priporočamo sl. občinstvu najde, najboljši in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v nujno stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano rešeno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode

najboljše blago in

kravate

prodaja

Alojzij Persché

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zaloga

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehnik Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji 30

po najnižjih cenah.

Stikale in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in cenó.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Pozor!

Vsi za

požarne brambe

potrebni predmeti, kakor:

distinkcije, emblemi, naramnice, čepice, trobilke, piščalke, cevi, službene obleke i. t. d.

dobé se pri znani tvrdki

J. S. BENEDIKT

v Ljubljani.

== Ceniki na razpolaganje. ==